

Ny model til opgørelse af værdien af danskernes gæld til det offentlige

SKAT opgør i dag regnskabsmæssigt danskernes samlede gæld til det offentlige ved at lægge beløbene på de gældsposter, der ikke er betalt eller afskrevet, sammen. I de seneste opgørelser har det resulteret i en samlet gæld til det offentlige på 98,1 mia. kr. Det har kunnet give det fejlagtige indtryk, at værdien af den samlede gæld til det offentlige også er 98,1 mia. kr. værd. Det er dog langt fra tilfældet.

Det skyldes først og fremmest, at størstedelen af gælden desværre ikke kan inddrives, fordi flere borgere og virksomheder ikke er i stand til at betale. Det kan fx være borgere med så lav en indkomst, at SKAT ikke har mulighed for at foretage lønindeholdelse (indkomst på kontanthjælpsniveau), eller at borgere kun kan afdrage en meget begrænset del af deres gæld hver måned. Den reelle værdi af gælden er således langt mindre.

SKAT har hidtil opgjort den samlede gæld ved en mere grovmasket metode, hvor gælden er blevet opdelt i to kategorier – 'inddrivelig' og 'ikke-inddrivelig'. I den seneste restancerede opgørelse blev omkring 32,6 mia. kr. kategoriseret som 'inddrivelige'.

Det beløb er ikke retvisende og afspejler ikke den offentlige gælds reelle værdi. Endvidere svarer denne opgørelsesmetode ikke til de modeller, som f.eks. revisorer ville benytte til bogføring og budgetlægning.

Både Rigsrevisionen og EU har desuden efterspurgt et mere retvisende billede af, hvor meget danskernes gæld til det offentlige reelt er værd.

Ny opgørelsesmodel

På baggrund af ovenstående udfordringer har revisions- og rådgivningsvirksomheden PwC udarbejdet en ny opgørelsesmodel, der fremover vil danne grundlag for opgørelsen af værdien af danskernes samlede gæld til det offentlige. Modellen følger anerkendte internationale standarder og tager udgangspunkt i PwCs erfaringer med udvikling af lignende modeller. Den er baseret på en metode, der anvendes af en lang række banker, realkreditinstitutter og finansielle institutioner i Europa, som desuden er underlagt en række globale krav til værdiansættelse.

Med udgangspunkt i den nye og mere retvisende opgørelsesmodel vurderes det, at værdien af det offentliges tilgodehavende hos borgere og virksomheder aktuelt ligger i omegnen af 20 mia. kr., *jf. tabel 1*. Kursværdien vil variere over tid i takt med eksempelvis ændringer i skyldnernes betalings-evnne, og da metoden er baseret på en række antagelser og faktorer, som forventes at blive justeret og præciseret. Samtidig vil opgørelsesmodellen blive forbedret i takt med, at Skatteministeriet får adgang til bedre og flere data om den historiske udvikling på inddrivelsesområdet.

Tabel 1. Opgørelse af danskernes gæld til det offentlige

	Mia. kr.
Opgørelse af det samlede nominelle beløb*	98
Opgørelse ved hidtidig kategorisering i 'inddrivelig/ikke inddrivelig'*	33
Ny opgørelse efter værdiansættelsesmodel**	20

Kilde: *Skatteministeriet på baggrund af den seneste restancerdegørelse, opgjort ultimo december 2016. ** PwC, 'Model for værdiansættelse af fordringer, februar 2017.

Det er målet, at modellen skal anvendes i både statsregnskabet og nationalregnskabet. Det skyldes, at modellen i højere grad afspejler det provenu, som det forventes at være muligt at inddrive. Modellen vil ligeledes kunne bidrage til bedre og mere dækkende finanslovsmaal for skattevæsenets inddrivelse af gæld og endelig vil den nye model på sigt i højere grad kunne bruges til at analysere, prioritere og målrette inddrivelsesindsatsen.

Centrale metodiske forudsætninger

Den nye opgørelsesmodel er opdelt i en model for personer og enkeltmandsvirksomheder samt for selskaber. For gæld, der vedrører personer og enkeltmandsvirksomheder, tager modellen først og fremmest hensyn til, at en betydelig del af skyldnerne ikke er i stand til at betale deres gæld. Det kan eksempelvis være borgere uden eller med meget begrænset betalingsevne fx som følge af en for lav indkomst, og virksomheder, der er gået konkurs. I begge tilfælde er der tale om gæld, som ikke er realistisk at inddrive. Derfor er det mere retvisende, at disse gældsposter ikke optræder med deres fulde pålydende værdi i værdiansættelsen af det offentliges tilgodehavender.

For selskaber vurderes gældens værdi på baggrund af nøgletal for selskabet, herunder rentabilitet, soliditet og likviditet samt øvrige oplysninger, der indikerer gældens alder og selskabets størrelse. Valget af parametre og deres vægtning er baseret på lignende modeller fra den finansielle sektor samt værdiansættelse af lignende gældsporteføljer.

Derudover ligger bl.a. følgende forudsætninger til grund for modellens værdiansættelse:

- Der tages udgangspunkt i en inddrivelsesperiode på 10 år, hvilket indebærer, at den del af gælden, der ikke vurderes at kunne inddrives inden for denne periode, værdiansættes til 0 pct.
- Der er indlagt et aldersloft på 65 år, hvilket vil sige, at gæld der tilhører skyldnere på over 65 år vurderes at have en kursværdi på 0 pct.
- Inddrivelsesprovenuet tilbagediskonteres til nutidsværdi med en diskonteringsrente på 5 pct.
- Det forudsættes, at alle gældsposter kan inddrives lovligt. Der tages med andre ord ikke højde for at stikprøveanalyser har vist, at en række af gældsposterne er forældede.
- Der beregnes en kursværdi for hver enkelt gældspost og i denne beregning tages højde for dækningsrækkefølgen for de forskellige gældsposter, herunder at eksempelvis bøder og påløbne inddrivelsesrenter inddrives forud for andre gældsposter.
- Der tages udgangspunkt i et velfungerende inddrivelsessystem ligesom der tages højde for skattevæsenets særlige inddrivelsesværktøjer, særligt muligheden for lønindhold.

I takt med at inddrivelsessituationen over de kommende år stabiliseres, vil der blive indsamlet data til statistisk validering af modellens nøgletal og parametre. Dette kan medføre, at en række af de ovenfor nævnte forudsætninger ændres

